ZAKON O POJEDNOSTAVLJENOM RADNOM ANGAŽOVANJU NA SEZONSKIM POSLOVIMA U ODREĐENIM DELATNOSTIMA

(„Službeni glasnik RS“, broj 50/18)

OVA VERZIJA ZAKONA U PRIMENI JE OD 8. 1. 2019. GODINE

UVODNE ODREDBE

Predmet uređivanja

Član 1.

Ovim zakonom se, zbog posebnih karakteristika i uslova sezonskog rada u određenim delatnostima, uređuje pojednostavljen način radnog angažovanja lica i plaćanja poreza i doprinosa za rad na poslovima koji su sezonskog karaktera u pojedinim delatnostima određenim u skladu sa ovim zakonom u sektoru poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (u daljem tekstu: sezonski poslovi), u skladu sa propisom kojim se propisuje klasifikacija delatnosti.

Poslodavac

Član 2.

Poslodavcem u smislu ovog zakona smatra se preduzetnik ili pravno lice koje obavlja delatnost u sektoru poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, u okviru koje mogu da se obavljaju sezonski poslovi u skladu sa ovim zakonom, izuzev delatnosti iz sledećih grana: 01.7 lov, traperstvo i odgovarajuće uslužne delatnosti, 02.4 uslužne delatnosti u vezi sa šumarstvom, 03.1 ribolov i 03.2 akvakultura, u skladu sa propisom koji uređuje klasifikaciju delatnosti.

Poslodavcem u smislu ovog zakona smatra se i fizičko lice – nosilac ili član porodičnog poljoprivrednog gazdinstva koji se bavi poljoprivrednom proizvodnjom, u skladu sa zakonom (u daljem tekstu: poslodavac – poljoprivrednik).

Sezonski radnik

Član 3.

Sezonski radnik je fizičko lice kojeg poslodavac angažuje za obavljanje sezonskih poslova uz novčanu naknadu za rad (u daljem tekstu: naknada za rad).

Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na lica koja kod poslodavca – poljoprivrednika rade bez naknade za rad.

Lice mlađe od 18 godina života može da se radno angažuje u skladu sa ovim zakonom, pod uslovima propisanim zakonom kojim se uređuje zasnivanje radnog odnosa sa licem mlađim od 18 godina života.

Na stranog državljanina koji se, za vreme boravka na teritoriji Republike Srbije, radno angažuje na poslovima i pod uslovima propisanim ovim zakonom, ne primenjuju se posebni uslovi za zapošljavanje stranca utvrđeni zakonom kojim se uređuje rad stranaca.

Angažovanje na obavljanju sezonskih poslova

Član 4.

Za potrebe radnog angažovanja na sezonskim poslovima u smislu ovog zakona smatraju se poslovi koji se u sektoru poljoprivrede, šumarstva i ribarstva obavljaju samo u određeno vreme tokom godine (sadnja, setva, berba, žetva, zaštita bilja, priprema zemljišta, orezivanje, čišćenje, ljušćenje, sortiranje, šišanje/striža, ispaša i sl.).

Angažovanje na osnovu ovog zakona je rad van radnog odnosa.

Na pitanja radnog angažovanja na sezonskim poslovima koja nisu posebno uređena ovim zakonom primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje rad – u delu kojim se uređuju privremeni i povremeni poslovi.

USLOVI RADA SEZONSKIH RADNIKA

Pravo na upoznavanje sa uslovima rada

Član 5.

Poslodavac je dužan da sezonskog radnika pre stupanja na rad upozna sa poslovima koje će obavljati, mestom rada, očekivanom trajanju radnog angažovanja, uslovima za bezbednost i zdravlje na radu, dnevnom i nedeljnom radnom vremenu, odmorima u toku rada, dnevnom i nedeljnom odmoru, visinom naknade za rad bez pripadajućeg poreza i doprinosa i rokovima za njenu isplatu (u daljem tekstu: uslovi rada).

Uslovi za bezbednost i zdravlje na radu odnose se na upoznavanje sezonskog radnika sa svim rizicima i promenama rizika koji bi mogli uticati na bezbednost i zdravlje na radu, a posebno o:

1) rizicima povezanim sa procesom rada koji mogu da prouzrokuju povredu na radu, oštećenje zdravlja ili oboljenje sezonskog radnika i načinom i merama za njihovo sprečavanje, otklanjanje ili smanjenje na najmanju moguću meru;
2) merama pružanja prve pomoći i o licima koja ih sprovode.

Stupanjem sezonskog radnika na rad smatra se da je prihvatio uslove rada iz stava 1. ovog člana i da je time zaključen usmeni ugovor o obavljanju sezonskih poslova.

Poslodavac je dužan da sezonskom radniku na njegov zahtev izda potvrdu koja sadrži

podatke o poslodavcu (naziv, sedište i PIB poslodavca, broj gazdinstva, odnosno ime i prezime, JMBG i podaci o prebivalištu) i sezonskom radniku (ime, prezime i JMBG sezonskog radnika/broj pasoša za strane državljane, državljanstvo sezonskog radnika/zemlja rezidenstva, podaci o prebivalištu/boravištu) i uslovima rada iz stava 1. ovog člana, kao i o svakoj promeni tih uslova, najkasnije u roku od dva meseca od početka rada.

Bližu sadržinu i izgled potvrde iz stava 4. ovog člana propisuje ministar nadležan za poslove rada.

Prekid radnog angažovanja

Član 6.

Poslodavac ima pravo da prekine radno angažovanje sezonskog radnika kad za njegovim radom istekne potreba ili ako sezonski radnik poslove ne obavlja na zadovoljavajući način.

Ako prekine radno angažovanje sezonskog radnika poslodavac je dužan da tom radniku isplati do tada neisplaćen iznos ugovorenih dnevnih neto naknada.

Sezonski radnik koji radi osam časova dnevno ili duže ima pravo na odmor u toku dnevnog rada u trajanju od najmanje 30 minuta.

Radno vreme sezonskog radnika ne sme biti duže od 12 časova dnevno.

Pravo na naknadu za rad

Član 7.

Sezonski radnik ima pravo na naknadu za rad za svaki čas rada, koja ne može biti niža od naknade utvrđene u skladu sa ovim zakonom.

Naknada za rad obračunava se po radnom času, bez pripadajućih doprinosa i poreza, najmanje u iznosu minimalne cene rada utvrđene u skladu sa zakonom, koja važi na dan isplate.

Naknada za rad isplaćuje se na kraju radnog dana ili u drugim ugovorenim rokovima.

Prava na bezbednost i zdravlje na radu

Član 8.

Poslodavac je dužan da sezonskom radniku obezbedi bezbednost i zdravlje na radu za vreme angažovanja na sezonskim poslovima, shodno propisima kojima se uređuje bezbednost i zdravlje na radu.

Izuzetno od stava 1. ovog člana poslodavac – poljoprivrednik nije dužan da sačini akt o proceni rizika, ali je dužan da primenjuje opšte priznate mere kojima se obezbeđuje bezbednost i zdravlje sezonskog radnika.

Druga prava

Član 9.

Sezonski radnik i poslodavac mogu da dogovore i druga prava po osnovu rada u skladu sa zakonom kojim se uređuje rad.

Za vreme obavljanja poslova u skladu sa ovim zakonom, sezonski radnik se ne briše sa evidencije nezaposlenih, niti se obustavlja isplata novčane naknade za vreme privremene nezaposlenosti u skladu sa propisima o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti.

Naknada za rad ostvarena u skladu sa ovim zakonom nije od uticaja za ostvarivanje i korišćenje prava na novčanu socijalnu pomoć koja se ostvaruje u skladu sa propisima o socijalnoj zaštititi.

Prava iz osiguranja

Član 10.

Sezonski radnik ima pravo iz zdravstvenog osiguranja samo za slučaj povrede na radu i profesionalne bolesti, kao i prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, u skladu sa zakonom.

Evidenciona prijava i odjava sezonskih radnika

Član 11.

Evidenciona prijava i odjava sezonskih radnika podnosi se elektronskim putem Poreskoj upravi.

Period u kojem se sezonski radnik prijavljuje ili odjavljuje je kalendarski mesec.

Poslodavac je dužan da angažovanje sezonskog radnika prijavi najkasnije prvog dana angažovanja u kalendarskom mesecu do 10 časova pre podne, odnosno u periodu između 13 i 15 časova za radnike koji rade u poslepodnevnoj smeni.

Poslodavac je dužan da sezonske radnike u poslepodnevnoj smeni prijavi pre njihovog stupanja na rad.

Nije moguće iste radnike prijaviti u prepodnevnom i poslepodnevnom terminu za evidencionu prijavu.

Ako prestane radno angažovanje sezonskog radnika tokom kalendarskog meseca, poslodavac je dužan da sezonskog radnika odjavi najkasnije do 10 časova pre podne narednog dana od dana prestanka angažovanja.

Ako je poslodavac odjavio sezonskog radnika posle 10 časova pre podne, smatra se da je sezonski radnik odjavljen za prepodnevni i poslepodnevni rad počevši od narednog dana u odnosu na dan odjave.

Ako se tokom kalendarskog meseca javi potreba za angažovanjem sezonskog radnika koji je tokom tog kalendarskog meseca već bio prijavljen i odjavljen, poslodavac je dužan da ga ponovo prijavi prvog dana angažovanja najkasnije do 10 časova pre podne, odnosno od 13 do 15 časova za rad u poslepodnevnoj smeni.

Ako sezonski radnik koji je prijavljen u kalendarskom mesecu nastavlja sa radom i u narednom kalendarskom mesecu, poslodavac je dužan da podnese prijavu za naredni kalendarski mesec prvog dana narednog kalendarskog meseca najkasnije do 10 časova pre podne, odnosno od 13 do 15 časova za radnike koji rade u poslepodnevnoj smeni.

Ako poslodavac ne odjavi sezonskog radnika u kalendarskom mesecu u kojem je prijavljen, odnosno do 10 časova pre podne, pre prvog dana narednog kalendarskog meseca, smatra se da je sezonski radnik bio angažovan do poslednjeg dana u kalendarskom mesecu u kojem je prijavljeno njegovo angažovanje.

Poreska uprava je dužna da, na osnovu podataka iz evidencione prijave i odjave, Centralnom registru za obavezno socijalno osiguranje podnese jedinstvenu prijavu na obavezno socijalno osiguranje.

Ako prekid radnog angažovanja iz člana 6. ovog zakona nastupi posle 10 časova pre podne, poslodavac je dužan da sezonskom radniku isplati i dnevnu neto naknadu za taj dan.

Način registracije poslodavaca za prijavljivanje sezonskih radnika

Član 12.

Poslodavci kojima je u skladu sa poreskim propisima dodeljen poreski identifikacioni broj (PIB) nemaju obavezu posebne registracije za prijavljivanje sezonskih radnika.

Poslodavci koji u skladu sa poreskim propisima nisu obavezni da imaju PIB dužni su da se kod Poreske uprave registruju za prijavljivanje sezonskih radnika.

Registraciona prijava podnosi se elektronskim putem i sadrži sledeće podatke:

1. jedinstveni matični broj građana, ime i prezime, adresu iz lične karte i opštinu adrese poslodavca;
2. jedinstveni matični broj građana, ime i prezime, adresu iz lične karte podnosioca prijave sezonskih radnika (ako prijavu ne podnosi sam poslodavac);
3. telefon poslodavca i telefon podnosioca prijave;
4. adresu elektronske pošte.

Poreska uprava je dužna da sa podacima o poslodavcima iz stava 3. ovog člana postupa u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti i poreskim propisima.

PODACI, KORIŠĆENJE I NJIHOVA RAZMENA

Član 13.

Republička organizacija nadležna za poslove zapošljavanja po službenoj dužnosti vodi elektronsku evidenciju sezonskih radnika (u daljem tekstu: evidencija o sezonskim radnicima).

Evidenciju o sezonskim radnicima republička organizacija nadležna za poslove zapošljavanja vodi na osnovu razmene podataka sa Poreskom upravom o licima koja su prijavljena za obavljanje sezonskih poslova.

U evidenciju o sezonskim radnicima mogu se, na sopstveni zahtev, upisati i lica koja su zainteresovana za obavljanje sezonskih poslova.

Evidencija o sezonskim radnicima sadrži:

1. ime i prezime;
2. jedinstveni matični broj građana;
3. podatke o obučenosti i iskustvu na sezonskim poslovima.

Podaci iz evidencije o sezonskim radnicima mogu se koristiti samo u svrhu radnog angažovanja na sezonskim poslovima, a obrada podataka iz evidencije o sezonskim radnicima vrši se na način propisan zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Član 14.

Republička organizacija nadležna za poslove zapošljavanja dužna je da evidenciju o sezonskim radnicima dnevno elektronski ažurira i, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti, učini je dostupnom korisnicima podataka.

Ograničenje trajanja angažovanja sezonskog radnika

Član 15.

Poslodavac iz člana 2. ovog zakona može da angažuje sezonske radnike najviše 180 dana u toku kalendarske godine, računajući kalendarske dane od prve prijave sezonskih radnika putem Portala Poreske uprave do poslednje odjave sezonskih radnika sa tog portala, pri čemu se dani u kojima nije bilo angažovanja sezonskih radnika ne broje.

Poslodavac iz člana 2. ovog zakona može da angažuje istog sezonskog radnika najviše 120 radnih dana u kalendarskoj godini.

Poslodavac iz člana 2. stav 1. ovog zakona koji angažuje lice na sezonskim poslovima u smislu ovog zakona može da radno angažuje isto lice po osnovu ugovora o privremenim i povremenim poslovima u skladu sa zakonom kojim se uređuje rad, s tim da ukupan broj radnih dana po oba osnova ne može da iznosi više od 120 radnih dana u kalendarskoj godini.

Plaćanje poreza i doprinosa

Član 16.

Po osnovu naknade za rad koju ostvari sezonski radnik poslodavac je dužan da plati porez na dohodak građana (u daljem tekstu: porez) i doprinose za obavezno socijalno osiguranje (u daljem tekstu: doprinosi), na način propisan ovim zakonom.

Doprinosom u smislu ovog zakona smatraju se doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje i doprinos za zdravstveno osiguranje za slučaj povrede na radu i profesionalne bolesti saglasno zakonu kojim se uređuju doprinosi za obavezno socijalno osiguranje.

Obveznik poreza i doprinosa je sezonski radnik.

Obavezu plaćanja poreza i doprinosa ima poslodavac u skladu sa odredbama ovog zakona.

Stopa poreza i doprinosa

Član 17.

Porez se obračunava i plaća po stopi od 10%.

Doprinosi se obračunavaju i plaćaju po stopi po kojoj se u skladu sa zakonom kojim se uređuju doprinosi za obavezno socijalno osiguranje obračunavaju i plaćaju ti doprinosi, i to:

1. za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje – 26%,
2. za zdravstveno osiguranje za slučaj povrede na radu i profesionalne bolesti – 2%.

Član 18.

Osnovicu za obračun poreza i doprinosa čini iznos u visini tridesetog dela iznosa najniže mesečne osnovice doprinosa.

Član 19.

Porez i doprinose poslodavac plaća na osnovicu iz člana 18. ovog zakona, koji predstavljaju dnevni iznos poreza i doprinosa koji se plaćaju za svaki radni dan sezonskog radnika, nezavisno od visine dnevne naknade za rad i radnog vremena sezonskog radnika.

Prijava za porez i doprinose

Član 20.

Poslodavac je dužan da, počev od prvog dana angažovanja sezonskih radnika, u svakom kalendarskom mesecu elektronskim putem Poreskoj upravi dostavlja podatke potrebne za izradu evidencione prijave iz člana 11. stav 1. ovog zakona.

Na osnovu podataka iz stava 1. ovog člana sistem Poreske uprave poslednjeg dana kalendarskog meseca automatski sačinjava i elektronskim putem podnosi pojedinačnu poresku prijavu o obračunatim porezima i doprinosima.

Bliži postupak i način podnošenja podataka iz stava 1. ovog člana propisuje ministar nadležan za poslove finansija.

Način utvrđivanja i dospelost poreza i doprinosa za sezonskog radnika

Član 21.

Porez i doprinose za sezonskog radnika poslodavac plaća u roku od 15 dana od dana prijema podataka iz naloga za plaćanje koje dostavlja Poreska uprava.

NADZOR NAD PRIMENOM ZAKONA

Član 22.

Nadzor nad primenom ovog zakon vrši Poreska uprava, poljoprivredna inspekcija i inspekcija

rada u okviru utvrđenog delokruga i nadležnosti.

Inspekcija rada vrši nadzor nad primenom ovog zakona u delu koji se odnosi na ostvarivanje i zaštitu prava po osnovu rada i bezbednosti i zdravlja na radu sezonskih radnika.

Pri vršenju inspekcijskog nadzora u skladu sa stavom 2. ovog člana, poslodavac je dužan da pruži dokaz inspekciji rada da je sezonskom radniku obezbedio prava utvrđena u skladu sa ovim zakonom.

Organi i organizacije koje sprovode ovaj zakon dužne su da sarađuju i razmenjuju podatke koje vode u skladu sa ovim zakonom.

KAZNENE ODREDBE

Član 23.

Novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj poslodavac sa svojstvom pravnog lica:

1. ako angažuje sezonskog radnika suprotno odredbama ovog zakona (član 3. stav 3);
2. ako angažuje sezonskog radnika na poslovima suprotno odredbama ovog zakona (član 4);
3. ako sezonskog radnika ne upozna sa uslovima rada, odnosno ako ne izda potvrdu u skladu sa odredbama ovog zakona (član 5);
4. ako sezonskom radniku odredi radno vreme duže od 12 časova dnevno, odnosno ne obezbedi dnevni odmor u skladu sa ovim zakonom (član 6);
5. ako sezonskom radniku ne isplati naknadu za rad (član 7);
6. ako sezonskom radniku ne obezbedi prava u skladu sa ovim zakonom (čl. 8, 9. i 10);
7. ako poslodavac sezonskog radnika ne prijavi i ne dostavi podatke Poreskoj upravi u skladu sa ovim zakonom (čl. 11. i 20);
8. ako angažuje sezonske radnike suprotno odredbama ovog zakona (član 15);
9. ako ne uplati poreze i doprinose u skladu sa ovim zakonom (član 16).

Novčanom kaznom od 10.000 do 300.000 dinara za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik.

Novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu.

Novčanom kaznom od 5.000 do 150.000 dinara za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se poslodavac – fizičko lice.

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 24.

Ministar nadležan za poslove rada doneće podzakonski akt iz člana 5. stav 5. ovog zakona, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Ministar nadležan za poslove finansija doneće podzakonski akt iz člana 20. stav 3. ovog zakona, u roku od 120 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 25.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a primenjuje se po isteku šest meseci od dana stupanja na snagu.